

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnistvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - šte. 74.

Štev. 84.

V Ljubljani, v četrtek 13. aprila 1899.

Letnik XXVII.

Vzajemno delovanje gospodarskih zadrug.

(Osnova dr. Krekovega poročila pri shodu slov. gospodarskih zadrug.)

A. Naloge gospodarskih zadrug.

Splošno se daje razdeliti naloge gospodarskih zadrug z ozirom na naše razmere tako le: a) združevanje malih kapitalov v krajevno omejenih posojilnicah, ki posojajo zadružnikom, kolikor je mogoče, samo na osebni kredit; b) skupno nakupovanje v gospodarstvu in gospodinjstvu potrebnega blaga; c) skupno prodajanje pridelkov in izdelkov; d) skupno proizvodjanje blaga in njegovo skupno prodajanje (vinarske, mlekarne zadrug).

B. Koristi gospodarskih zadrug:

a) Posojilnice ne pomagajo samo hitro in ceno kreditnim potrebam, marveč goje duha vzajemne ljubezni in vzlasti za kmete pripravljajo čas, ko bo kmečki kapital res koristil kmečkemu stanu. Pravijo, da je naša dežela revna. Res je! In vendar gre po sedanjih vredbi denarnih zavodov velika svota našega denarja iz dežele. Ž njim se podpirajo čisto naši nasprotniki. Če se bo naš domači kapital porabil doma v izrabljanje naših prirodnih sil, v povzdigo kmetijstva in eksportnega obrta, bodo razmere tudi v naši deželi drugačne. Zato je pa pred vsem treba denarnega združevanja v malem. S tem združevanjem bo vsopredno rastla tudi podjetnost.

b) Gospodarske zadrug v ožjem smislu imajo

te-le težnje: 1. izpodriniti nepotrebne kupce.

2. Vplivati na proizvodjanje, da bo vedno izdatnejše, cenejše in boljše. Znanost napreduje in vsak dan nam prinaša nove izume. Mali proizvajavec ne ve nič o njih in če izve, se jih sam ne more poslužiti. V zadružni zvezi dobi zanimanje za napredek; umno gospodarstvo se mu samo ponuja. Zadružna moč mu odpre širši trg in mu s tem sama po sebi rodi tudi smisel za zboljšanje proizvodjanja. Tekmovanje z velikim posestvom in velikim obrtom je tudi le po ti poti mogoče.

3. Kupevati dobro in ceno blago. Kupovavec v malem je na škodi glede na ceno in na kakovost blaga.

Die Rolle des Kaufmanns ist streng abgegrenzt durch die Erwägung, dass er Vermittler zwischen Erzeuger und Konsument ist. Diese seine Rolle wird um so bedeutungsvoller sein, je mehr Produzent und Konsument eines Vermittlers bedürfen; sie ist ausgespielt, wenn sie ihn nicht mehr nützlich haben. Sie soll dann aber auch ausgespielt sein: denn jedes Mittelglied des Verkehrs, welches sich nicht lediglich auf ein wahres Bedürfnis desselben stützt, wird zu einem Parasiten des Verkehrs. In diesem wirkt nun regelmäßig die Tendenz, solche unnötige Mittelspersonen abzustossen, nicht immer jedoch mit der genügenden Kraft; die Wirksamkeit dieser Tendenz selbst auf künstlichem Wege noch zu verhindern, kann nicht als im öffentlichen Interesse gelegen erachtet werden. Der Wirkungskreis des Handelsstandes wird daher und soll auch vor allem durch die realen Bedürfnisse nach seinen Diensten bestimmt werden. Dr. V. Mataja: Grossmagazine und Kleinhandel. Leipzig 1891, str. 22. Tako uči vsa gospodarska veda, to sprčuje tudi vsakdanja izkušnja.

4. Vplivati na trg. Mali proizvajavec izgubi vsako moč na blago, čim je proizvede. Ceno mu določajo drugi. Na velikem trgu nima besede. Še več: naravnost si mali proizvajavec pri prodaji škoduje. Takrat prodaja, ko ima. Tako vidimo, da jeseni kmečki pridelki preplavijo trg. Več jih je, nego se jih tedaj potrebuje. Kmet mora dobiti denarja in to ga sili, da prodaja. Cena vsled tega nujno pada. Ko so pa poljski pridelki v rokah velikih trgovcev združeni in ko jih mora kmet čisto sam kupovati, pa zraste cena. Jedino zadrug bi mogle v tem oziru pomagati; le toliko bi spravile blaga na trg, kolikor se ga dejanski potrebuje. Reelnost na trgu bi se le tako dosegla. Cene bi bile jednakomerne. Proizvajavec bi ostal tudi pri prodaji gospodar svojega blaga. Kreditnim potrebam bi z ozirom na vrednost v skladiščih nakopičenega blaga rade in lahko ustregle posojilnice.

Poleg imenovanih gospodarskih koristij so tudi še nebrojne pravne koristi. V združevanju rastejo tudi pravne sile. Cilji, ki so v ustih liberalstva postali same prazne puhlice, se tu vresničujejo, napredek, ljubezen do svobode, do domovine, samostojnost, moštvo, značajnost. V zadružnem življenju se zamori namreč najhujši sovražnik pravnosti — sebičnost. Nasprotniki naši niso trgovci, ne krčmarji, ne tisti zapeljani reveži, ki največkrat brez razsodnosti trobijo v liberalni rog, naš nasprotnik se imenuje — sebičnost.

C. Vzajemnost gospodarskih zadrug. V dveh ozirih je treba vzajemnosti: v du-

LISTEK.

Iz življenja.

(Slike. Piše Vek. Potočnik.)

(Dalje.)

3. Gori! . . .

Čuj!

Plat zvona bje . . .

»Gori, gori — —«, se sliši skozi mirne ulice. Začne se tekanje, vrvenje, vpitje, vpraševanje.

»Je-li ogenj v mestu, zunaj? . . .«

»Zunaj, 15 minut od mesta, na Ročici — —«

Marsikateremu je odleglo. Da le ni v mestu! To bi bil strah, ko bi zgrabil divji element v mestu svojo žrtev. Toda, hvala Bogu, zunaj gori.

»Bah, kaka lesena koč«; je zaspano zamrmral mesar Vrtič ter za seboj zaprl hišna vrata.

Nebo je bilo posuto z neštevilnimi zvezdami, luna se je smehljala, kakor bi se hotela rogati onim ljudem tam, ki se bore z razdevajočim elementom.

Nesrečna mati je vila roke, klicala na pomoč, oče si je v obupu ruval lase, deca je kričala; živina mukala, krulila, cvilila.

Tramovi so pokali, ogenj je prasketal ter razsvetljeval z groznim sijem okolico in nebo.

Sosedje in požarniki iz mesta so se trudili, da bi pogasili, toda zamanj.

»Krasen prizor!« je vzkliknil grajšček Werther, stoječ na holmu blizu mesta. »Priatelj, za kaj takega se izplača zapustiti toplo posteljo . . .«

Dim se je vzdigoval liki visok stolp proti nebu, iskre so se poigravale nad groznim plamenom.

»Gotovo si je zažgal sam . . . Kaj pa misliš ti, Adolf? — — Poznati jih moraš, to sodrgo! Toda, pojdiva!«

Obrnila sta se proti mestu.

Glasno sta se smejala med živahnim pogovorom.

Tam doli pa je v obupu jokala nesrečna družina . . .

4. V parku.

Otroško igrišče.

Inozemske cvetice napajajo zrak z ljubkim vonjem, zeleno listje košatih bukev, lip, hrastov šumlja ter šepeta skrivnostno, tiho, kakor bi si ne upalo motiti skakljajočih, veselečih se otrok.

Kako jih je veselo gledati, te kratkokrile punice in rdečelične dečke!

Tam potakata bratec in sestra velik kolobar, drvita za njim ter se razposajeno smejita, če kateremu uide v plitvi jarek ali pa trči v kako klop ali drevo; tam pod košato lipo pa jih večje število meče žogo v zrak ter jo zopet lovi. Ona majhna deklica pa pestuje svojo punčko ter ji daje najlepša imena, kojih se more domisliti.

»Dedek, dedek! — — — se je oglasil živahen Dolfek. »Daj, utrgaj mi to-le rožo! Kako je lepa, rdeča! Ne?«

»Tega pa ne, ljubček, Bog ne daj!«

Dolfekov obraz je postal žalosten.

»In ravno poprej si mi pravil, kako me imaš rad . . .«

»Saj te imam, pojdi no sem!«

Starec je pritisnil svojega ljubčka k sebi.

»Zdaj pa le teci za onimi, pa da se ne spodtakneš ob kamen — — —«

Gledal je deco ter se ž njo veselil. Srce se mu je kopalo v radosti, ko je opazoval to mlado, brezskrbno, nedolžno življenje, vsega se je čutil premlajenega; tudi on bi potekel za vrtečim se kolobarjem, ko bi le mogel . . .

Večerno solnce se je svetlikalo v valčkih majhnega ribnika ter pošiljalo zadnje pozdrave na zemljo.

Od desne je prikorakal elegantno oblečen gospod otožnega obraza.

Vstavil se je.

Očesi ste mu nemirno gledali zdaj to zdaj ono, blede lice je kazalo, da ni srečen. Z drobno palico je začel brskati po pesku ter opazovati deco — — —

Vzbujali so se mu spomini . . . Tudi on je bil nekaj takov, srečen, brez skrbi, nedolžen . . . Da, to je bilo nekaj, ko se ni poznal sveta — — In zdaj? — — Zdaj . . . Kje je zdaj ono nekaljeno veselje otroških let, ono lepo, mirno, brezstrastno življenje? . . . Izgubil je vse, vero v se, v svet, vse, vse . . .

»Bah, neumnost!« je govoril poluglasno. »Saj postanejo tudi ti taki . . .« (Dalje sledi.)

ševnem in gospodarskem delovanju.

I. V duševnem oziru si morajo zadruga vzajemno v javnosti izvajati proti nebrojnim predsodkom priznanje in potrebno podporo. Gre se za obstoj delavskih stanov. Država in javni zastopi so tu dolžni poseči vmes. Poleg gmotne podpore moramo se potezati vzlasti za te-le stvari:

a) Raiffeisenovke naj dobé pravico pupilarne varnosti. Ta zahteva je popolnoma utemeljena. Hranilnice za katere jamči dežela ali kaka občina in ki stoje pod državnim nadzorstvom, so pupilarno varne. Toda konečno imajo hranilnice ravno tisti temelj svoji varnosti kot Raiffeisenovke. Pri Raiffeisenovkah je varnost tolika, kolikor znaša premoženje njihovih članov; pri mestnih hranilnicah n. pr. pa toliko, kolikor znaša premoženje meščanov. Načelo je v obeh slučajih jednako. — Nadzorstvo pri hranilnicah ni boljše, nego pri Raiffeisenovkah. Pri teh je zato tem uspešnejše, ker so odborniki sami najstrožji nadzorniki; saj jamčijo s svojim lastnim premoženjem in ob slučaju izgube pridejo sami najpreje na vrsto. — Konečno je popolnoma upravičeno, da je cerkveni, ubožni, srenjski denar tam naložen in se ondi porablja, kjer je doma. — S tem pa ne trdimo, da bi ne bilo treba pri Raiffeisenovkah pupilarne varnosti omejiti. Brez težav bi se lahko ustalili pogoji, pod katerimi bi bilo vstreženo varnosti in ljudstvu.

b) Doseči moramo, da bo vojaška uprava kupovala potrebno blago samo pri proizvajalcih. Na Bavarskem in na Pruskem je to že uvedeno. Zadruga bi v tem oziru posredovale. Pri nas sedaj zadruga ne more iz lepa blizu. Dobavnik, večinoma židje, izvedo za ponudbe in se po tem ravna. V ponudbah bi se ne smela zahtevati cena; ta naj bi se določala po trgu. Vojaška uprava bi ne smela samo čakati ponudeb, marveč bi jih morala iskati, in sicer najpreje pri zadrugah.

c) Državne železnice bi morale pomagati združnemu življenju s primernimi voznimi cenami. Pri kolodvorih je večinoma toliko železniškega sveta, da bi se na njem lahko zidala združna skladišča. Na Bavarskem dajejo državne železnice kmečkim zadrugam svet za skladišča zastonj.

č) Poljedelsko ministerstvo bi moralo izdatnejše podpirati kmečke zadruga, vzlasti s tem, da bi skrbelo za potrebni poduk, prirejalo poljedelske razstave in dajalo cena posojila.

d) Trgovsko ministerstvo bi moralo tudi pospeševati zadruga. Eksportni agentje, ki jih misli uvesti baron Dipauli, naj bi ne bili samo v službi velikega obrta, marveč bi morali pomagati tudi izvozu obrtnih in kmečkih zadrug.

e) Finančno ministerstvo bi moralo skrbeti, da bi avstro-ogerska banka služila tudi združnemu kreditu. V lombardnem prometu naj bi bančne podružnice po ceni posojale na zaloge v skladiščih.

f) Dežele in občine naj bi podpirale Raiffeisenovke s prispevki za ustanovitev in vsaj izprva z nizko obrestovanimi posojili. Kmečkim zadrugam naj bi pa gradile skladišča in jim jih proti primerni najemnini dajala v najem.

V teh ozirih naj se zadruga vzajemno oglašajo s skupnimi prošnjami, ki konečno gotovo ne morejo ostati brez uspehov.

II. V gospodarskem oziru naj se vzajemno podpirajo gospodarske zadruga tako-le:

a) Najpreje naj sedajne zadruga skrbje, da se ustanovi čim največ novih. V vsaki fari bodi domača Raiffeisenovka. Gospodarske zadruga naj preprežejo vse slovenske kraje. Poleg delavskih in kmečkih naj se ožive tudi obrtne.

b) Posamne zadruga, ki naj bodo vedno ob posojilnicah, naj obsegajo vse združno delovanje. Vse panoge gospodarstva naj strinjajo v svoji sredi: sadjarstvo, mlekarstvo, vinarstvo, prodajo žita, živine, lesa; kupujejo naj skupno semena, gnojila, krmo; skupno naj zboljšavajo zemljo in podpirajo domače obrti. V ta namen naj se čim najpreje — bolje danes nego jutri — vsa konsumna društva na kmetih postavijo na ta širši temelj — gospodarskih zadrug.

c) Osnujejo naj se osrednje zadruga. Te naj obsegajo samo posamne panoge združnega življenja. Tako naj se ustanove: osrednja vinarska, sadjarska, mlekarska, žitna, živinorejska, lesna zadruga, ki bi pospeševale proizvodnjo in prodajo. Posebej naj se osnuje osrednje skladišče, ki naj bi imelo v zalogi blago, ki je zadruga potrebuje: gnojila, semena, konsumno blago. To skladišče bi bilo lahko v izdatno pomoč tudi trgovcem. Osrednje zadruga naj kupujejo in prodajajo redno le na račun svojih članov: zadrug in takih posamnikov, katerih članstvo koristi združnemu gibanju.

č) Vse zadruga naj vodi društvo »gospodarska zveza« s svetom, podukom, pravnim varstvom in nadzorstvom.

Druge naloge, ki se dajo uspešno rešiti tudi samo z združnim življenjem n. pr. zavarovanje za razne nezgode in za življenje, bi se polagoma same po sebi vsprejele med združno delovanje; ravno tako tudi razna veliko obrtna podjetja, ki so v zvezi s poljedelsko produkcijo.

d) Nad vsem združnim delovanjem pa naj plove kot najboljši varuh angelj krščanske ljubezni in pravičnosti. Gmotne sile imajo svoj razvoj pa tudi svoje potrebne meje v temeljene v нравnih silah. Nравne sile pa imajo svojo korenino v krščanstvu. Naše ljudstvo je še v svojem jedru krščansko in zato нравno zdravo; vsled tega pa je sposobno tudi za svojo gmotno rešitev.

Delavsko ljudstvo vzdigniti iz njegove zapuščenosti in revščine je naš skupni namen. To ljudstvo vstaja in — bodi komu všeč ali ne bodi — kliče: tukaj sem — trdno v zaupanju na Boga, krepko v živem verskem življenju, samozavestno v vzajemnem gospodarskem združevanju, neizprosno proti svojim sovražnikom.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. aprila.

Razpust štirih nemško nacionalnih društev. Na kratko smo včeraj omenili, da se je vlada vendar nekoliko ojunačila ter nekoliko stopila na prste nemško-nacionalnim elementom s tem, da jim je razpustila štiri dunajska društva, ki so bila po svojem delovanju skrajno sovražna cerkvi, državi in slovanstvu. To dokazuje že ime poslanca Wolfa, ki je načeloval društvu nemških nacionalcev v Avstriji in bil v najožji dotiki tudi z ostalimi društvi. Kajpada je vsled tega razpusta nepopisen krik v liberalno-židovskem taboru in pritožbe na ministerstvo proti najnovejšemu, kajpada povsem upravičenemu ukrepu dolenjeavstrijskega namestnika bodo kar trumoma prihajale iz vseh pristno nemških kotov. Upanje pa je, da bo osrednja vlada odločno in jasno odgovorila prusaškim kričadom in jim v bodoče le še ostreje gledala na prste, ker le na ta način je mogoče vsaj deloma omejiti skrajno predrzne nastope te cerkvi in državi sovražne klike.

Dunajski mestni statut je bil po daljšem prestanku včeraj zopet v razpravi odseka za volilno reformo v deželni zbor. Toda čim več sej ima ta odsek, tem manj je nade, da prodre načrt tak, kakor si ga žele dunajski antisemitje, ker vlada in ž njo vred v tem oziru odločilno veleposestvo ne marata pritrditi raznim tehtnim določbam novega načrta in nasprotno stavita več takih zahtev, ki jih dunajski mestni zastop ne more potrditi. Pred vsem zahteva ali želi vlada, naj se v bodoče več ne voli dunajski župan, marveč naj ga vlada naravnost imenuje. Ta imenovani župan bi sicer ne predsedoval sejam občinskega sveta, sicer bi pa imel zelo obsežne pravice. Umevno je, da sedanja in sploh nobena večina avtonomnega zastopa ne more pritrditi taki želji, ker bi bil potem zastop popolno v vladnih rokah. Ne ve se sicer, kaj je vse odvisno od te vladne zahteve, toda trditi se sme, da načrt, ki ga bo konečno potrdila vlada, ne bo kaj prida ustrezal splošnim upravičenim zahtevam.

Protestantska sodba o »Los von Rom« — gibanju. »Wiener Allgem. Zeitg.« objavlja te dni dopis nekega protestantskega pastora, v katerem izreka jako ostro sodbo o sedanjem gibanju mej nemško-nacionalnim kričaštvom. Kaj pomaga, pravi ta mož v svojem dopisu, ako jih tudi deset, petdeset ali tudi stotisoč prestopi v protestantizem, kaj je s tem doseženo? Od mili-

jonov nemških katolikov stalo bi jih potem le za nekaj tisočev manj za zastopniki onih parlamentarnih strank, ki so baje krive, da se Nemcem v Avstriji tako slabo godi. Na parlamentarni sliki bi ta neznamen dogodek prav nič ne spremenil. Od parlamenta in tudi od vlade toraj ti možje ne morejo ničesar pričakovati. Pa tudi iz Nemčije zama pričakujejo rešitve, kajti ta trditev nemških nacionalcev se opira na drugo, da je namreč protestantizem nemško-narodna religija ali cerkev, ki je pa še bolj jalova. V Nemčiji je namreč 18 milijonov katoličanov. Kaj bi pač rekli vsi ti milijoni, Bavarci, Prusi, Virtemberžani in dr., ko bi jim kedo radi katoličanstva odrekal nemštvo? Drug dokaz, kako ničeva je druga trditev, je tudi dejstvo, da je v Avstriji poleg 240.000 Nemcev tudi 140.000 Čehov in 70.000 Poljakov, ki se prištevajo mej protestante. Iz vsega se razvidi, da ta agitacija nima prav nikake temeljne podlage, da »nemško-narodna« cerkev prav nič ne koristi, nasprotno ji pa na zunaj in znotraj prav mnogo škoduje. — Tako sodijo o nemško-nacionalnih kričadom pravi protestantje.

Ministerska kriza v Rumuniji. Načelnik rumunskega liberalnega kabineta Sturdza je včeraj podal kralju ostavko, katera sedaj sicer še ni vsprejeta, toda ministerstvo bo šlo, čim dobi kralj kake druge vsaj približno toliko sposobne može. Povod navstali krizi v rumunski vladi je prav za prav ogerski nekdanji ministerski predsednik baron Banffy, ki je v neki, še le pred kratkim odkriti in objavljeni brošuri na nek način razžalil rumunski narod na Ogorskem in vsled tega pa tudi v domovni. Ministerski predsednik Sturdza najbrže pravočasno ni storil potrebnih korakov in morda tudi ni mogel ali hotel pokazati potrebne enerģije, kar mu pa sedaj radikalni elementi štejejo v največje zlo. V listih in na zborovanjih jeli so ga ljuto napadati ter naravnost zahtevati, naj se čim preje umakne. Priredili so predvčeršnjim tudi velik protestni shod in potem demonstrativni obhod, katerega sta pa policija in vojaštvo razpršila. Pri tej priliki je prišlo do krvavega pretepa mej vojaštvom in demonstranti. V takih razmerah se Sturdza ni mogel več vzdržati ter je demisijsiral. Sploh so pa ti dogodki le nekak povod izbruhom, ki se pojavijo vselej, kadar se kaki kliki jame dozdevati, da je to ali ono ministerstvo že dovolj časa na ministerskem sedežu. Tako je bilo tudi tedaj. Gotovih elementov se je polastilo hrepenenje po ministerskih stolcih in ministerstvo mora iti. Na Rumunskem spreminjajo sicer le osebe in nikoli sistema, a to pogostoma.

Vojska na samoških otokih je za sedaj končana, ker so 23. m. m. zopet posadili na prestol prejšnjega kandidata za to mesto, znanega Tanu. Sedaj so se pomirili razburjeni elementi, toda le največ vsled tega, ker so znane tri velenje začasno sklenile združeno postopati in ohraniti mir tako dolgo, dokler se preporna zadeva glede vrhovne oblasti ne poravnava potom posebne komisije. Dotična komisija, ki bo sestavljena iz zastopnikov Nemčije, Anglije in Amerike, se snide v kratkem in so dotični delegati že imenovani. Kako se bodo tedaj dogovorili, se še ne more sklepati, vendar je pomenljivo posebno to, da ameriški in angleški krogi nič kaj ne odobravajo samovoljnega postopanja nemškega zastopnika na teh otokih. Izjavljajo namreč, da je nemški konzul sam provzročil vso zmešnjavo in »New-York Times« naravnost zahtevajo, naj Nemčija takoj odzove svojega zastopnika, ker poprej ne bo trajnega miru. »Evening Post« pa pravi, da se je nemški zastopnik sicer posluževal tehničnega in zakonitega prava, toda vedeti bi bil pa vendar moral, da bo njegova protipropaganda zanetila požar, in bi bil toraj moral čakati na nadaljna navodila iz Berlina. Tega pa mož ni storil in zato je najbolje, da takoj gre. — Na ta način je mogoče, da se Nemčija opere pri ostalih velesilah, in Angleži ter Amerikani pozabijo, kar se je zgodilo v zadnjih dneh.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. aprila.

(Deželni zbor kranjski) ima jutri dopoldne svojo 9. sejo, na katere dnevnem redu so mej drugimi naslednja poročila: deželnega odbora, s katerim se predloži projekt o napravi mostov čez

reko Krko pri Dobravi in Mrsečji vasi v političnem okraju krškem; deželne odbora v zadevi ustanovitve deželne kmetijske šole na Gorenjskem; upravnega odseka o agrarnih razmerah; finančnega odseka o raznih peticijah; upravnega odseka o peticijah, in sicer: slovenskega čebelarkega društva v Ljubljani, da se sklene zakon proti razširjenju čebelne gnjilobe; okrajno-cestnega odbora v Črnomlju za poddržavljenje okrajne ceste Luža Štrekljavec-Črnomelj in deželne ceste Črnomelj-Vinica; županste v Krškem, Mokronogu in drugih, da bi krško meščansko šolo prevzela dežela v oskrbo, ter o »občilih«; finančnega odseka o računskem sklepu kranjske kmetijske šole na Grmu za leto 1897; o računskem sklepu zaklada prisilne delavnice za leto 1897; o proračunu zaklada prisilne delavnice za l. 1899 ter o prošnjah umirovljenih paznikov Antona Štrukeljna in Valentina Vrandiča za zvišanje pokojnine, in pazniške vdove Frančiške Tomazin za miloščino; upravnega odseka glede uvrstitve občinske ceste, ki se na zapadni strani vasi Kramplje odcepi od okrajne ceste Velike Lašiče-Bloke in drži čez Lahovo na Ravnik, med okrajne ceste; o uvrstitvi v cestnem okraju postojinskem se nahajajoče občinske ceste, ki se od okrajne ceste Dilce-Studenoplanina med Brinjem in Studenem odcepi in drži na Bukovje in Gorenje, med okrajne ceste; o peticijah, in sicer: Valentina Krašovca, občinskega odbornika v Št. Petru, da bi se določbe občinskega zakona natančno spolnovale; vasi Breže in Jurjevica za napravo vodovoda; posestnikov iz Jakovce, občina Vrabče, za napravo načrtov za vodovod; utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca Viljema Pfeiferja in tovarišev glede prebitkov osebnega dohodninskega davka; finančnega odseka o raznih peticijah, mej drugim: kmetijske podružnice v Cerkljah na Gorenjskem za podporo; vasi Leše pri Mošnjah glede podpore za napravo brizgalnice; upravnega odseka o peticijah, in sicer: županste ob Kamniški Bistrici za uravnavo reke Bistrice; vaščanov davčnih občin Vodice, Bukovica in Repnje za razdružitev občine Vodice v dve samostojni občini: Vodice in Skaručna; odseka za letno poročilo deželne odbora, in sicer: o deželnih podporah, o deželni prisilni delavnici, o deželnih dobrodelnih zavodih in o deželnem muzeju.

(Osebnosti.) Zdravstveni asistent dr. Martin Peroutka je imenovan koncipistom v statusu kranjskih polit. oblastev. — Vpokojenima pismo- noši Josipu Kump in kaznilničnemu nadpazniku Valentinu Leskovic je podelil deželni predsednik častno svetinjo za štiridesetletno službovanje.

(Štajerski deželni zbor) je imel včeraj štiri- najsto sejo, v kateri je poslanec Hagenhofer ute- meljeval predlog, naj se odpravijo v deželi vse nedržavne mitnice; poslanec Žičkar je utemeljil svoj predlog glede uravnave reke Sotle. Nadalje je deželni zbor raznim občinam dovolil 100 % ob- činske priklade.

(Štajerske novice.) Notar M. Kocbek je iz Ma- renberga premeščen v Konjice. — V torek je mil. gospod biskup iz Mostara, Paskal Buconjić, potu- joč v Rim, obiskal presvetlega kneza in škofa ma- riborskega. — Preč. gospod kanonik dr. Josip Pajek je imenovan knezoškofjskim nadzornikom za veronauk na vseh srednjih šolah v lavantinski škofiji. — Deželni šolski svet je sklenil, da se štirirazredna ljudska šola v Čadramu razširi v pet- razrednico. — Celjsko okrajno glavarstvo razpo- šilja vsem župnim uradom, ako zahtevajo, dvoje- zične tiskovine za ljudsko štetje. — Podružnici sv. Cirila in Metoda za Maribor in okolico imata prihodnji ponedeljek 17. t. m. ob 8. uri zvečer v Gambrinovi dvorani občni zbor. — Minoli četrtek so trije mali otroci Lajlarjevi iz Vrhovelj pri Ko- njicah pasli ovce ter si zakurili. Štiriletni deklici se vname obleka. Otrok beži domov, a se toliko ožge, da je revče vsled opeklin četrty dan umrlo.

(Tržaški škof) presvetli monsignor Andrej Ma- rija Šterk je odpotoval v Rim in se vrne v ne- katerih tednih.

(V ljubljanski deželni bolnici) je bilo minoli mesec vsprejetih 600 bolnikov; vseh bolnikov je bilo 991. Od teh je bilo ozdravljenih 406, zbolj- šanih 157, premeščenih 28, umrlo jih je 27. Kon- cem meseca jih je ostalo 353.

(Odlikovanje Slovenca na tujem.) Višji kontro- lor c. kr. avstrijskih pošt v Carigradu, gosp. Fran Furlani, rodom iz Prvačine na Goriškem, je

bil odlikovan po turškem sultanu z redom »Med- jidje« tretjega razreda. Fran Furlani je jako spre- ten uradnik in vešč več evropskih jezikov. Služ- boval je več časa v Aleksandriji in naposled v Carjemgradu in si povsod pridobil simpatij s svo- jim nastopanjem. Za časa bombardovanja Aleksan- drije po Angležih je na jedni ladiji mej bombar- dovanjem sam opravljaj službo.

(Vojaški nabori v Novem Mestu) so se vršili 10., 11. in 12. t. m. Od 391 so bili potrjeni 103.

(Tržaški namestnik) potuje zdaj po gradiščan- skem okraju. Namestnik se hoče menda na svoje oči prepričati, česa treba prebivalstvu v delokrogu novega goriško-gradiščanskega dež. glavarja viteza Pajerja.

(Vihar.) Iz Novega Mesta se poroča, da je bil včeraj zjutraj okoli 7. ure v mestu in okolici hud vihar, ki je pobil mnogo šip.

(V Gorico) je prišel princ Alfonz Bourbonški s soprogo Marijo de las Nieves.

(Električno železnico) nameravajo graditi v Trstu. Železniško ministerstvo je tržaškemu tram- vajskemu društvu že dalo koncesijo za vse dose- danje tramvajske in nekatere druge proge.

(Visoki gosti v Opatiji.) Že nad osem dni biva v Opatiji vladajoči knez Luksemburški ter ostane do prihoda rumunskega kralja in kraljice. Meseca travna pride v Opatijo tudi ruski veliki knez princ Leuchtenburški s soprogo, rojeno prin- cezo črnogorsko, s kneževičem Danilom.

(Iz Kostanjevca na Hrvaškem.) 5. t. m. vršila se je glavna spomladna skupščina gospodarske podružnice, obsegajoče obe občini v Žumberku — Kalje in Sošice. Podružnica šteje 53 udov, kar je res dosti malo za tako veliki dve občini. Število udov pada od leta do leta in ni prav znati, ali je krivda na vodstvu ali na ljudstvu. Letošnji dar podružnice udom bil je dosti lep, tako da bode marsikomu žal, da je izstopil, ali da ni pravočasno vstopil. Razdelilo se je letos nad 20.000 šib ripa-rije portalis in metalika iz podružnične trtnice, potem 3500 cepljenih trt na ameriški podlagi in 100 kg deteljnega semena. Deželna vlada poda- rila je nekaj šib in 1500 cepljenk, a 2000 prodala je podružnici za polovico cene. Prav primerno je, da se deželna vlada sedaj malo bolj ozira na ta kraj, ker je še zelo malo storjeno za regeneracijo vinogradov. Celi jugozahodni kraj Žumberka je vinoroden in ljudje so šele pred 2—3 leti začeli delati, tako da ga ni skoro gospodarja, kateri bi bil sploh kaj več v svojem vinogradu bral. Zad- nji dve leti so začeli pridno rigolati, ko so videli, da v dolnjih krajih že obilo beró in lep denar pridobivajo za pridelano vino. Res, da je svet večidel kamenit, a delavne moči so največ v Ameriki, kar veliko v naših krajih ovira napravo novih vinogradov — upati je, da se v kratkem tudi v tem oziru spremeni na bolje. Podružnica torej vrši plemenito in domovinsko nalogo, spod- bujaje svoje ude in poleg njih tudi neude za na- pravo novih vinogradov. Za predsednika izvoljen je zopet dosedanji predsednik Fr. Novosel, c. in kr. stotnik v pokoju. — Nj. Veličanstvo cesar po- delil je 500 gld. za pogorele v vasi Sopote in ta denar bil jim je preteklo nedeljo razdeljen. Vas Sopote pri Sošicah pogorela je lansko leto me- seca avgusta popolnoma, tako, da ljudje niso ubranili družega, kakor svoje življenje in živino. Največja vas v celem Žumberku bila je na mah vpepeljena, ker se ni dalo sploh braniti. Vode ni v vasi, a ljudje so bili največ v košnji po Gor- jancih in na sejmu v Sošicah. Ogenj so provzro- čili, kakor navadno, otroci in nemarnost starišev. Deželna vlada, občina in dobri ljudje pomagali so jim, da so si nekaj hiš podelali, a gotovo, da jih je ta cesarski dar zelo razveselil in v veliki po- trebi zdatno podprl.

(Klanjec na Hrvaškem) 11. aprila. Zopet nam je pograbila neizprosna smrt enega delavca v vinogradu Gospodovem. Dne 8. mal. travna ob 2. uri po polnoči preminul je po večmesečni bo- lezni naš občespoštovani P. Emanuel Topolnik. Rojen 27. dec. 1834. v Št. Jurju blizu Ljutomera stopil je v red sv. Frančiška 26. sept. 1856 ter prejel mašnikovo posvečevanje 28. avg. 1859. Po dovršenih študijah bil je od svojih višjih poslan kot pridigar na Klanjec. Deloval je tudi v Samo- boru in v Jaski; a trajni spomin pa mu ostane v težavnem Klanjcu, kjer je kot duhovni pastir de- loval celih dva in trideset let. Njegova gorečnost za zveličanje duš pokazala se je posebno leta

1870, ko je v Klanječki župniji razsajal grozni tifus. Naš P. Emanuel pa s pokojnim P. Miha- elom ni se ustrašil nobene nevarnosti. Domači fa- rani še sedaj pripovedujejo, kako sta ta dva du- hovníka kot dobra samaritana hodila po prostrani in težavni fari. Obiskovala sta v vedni nevarnosti lastnega življenja bolnike in jih krepila s tolažili sv. vere. Lahko se reče: »Njih spomin je blago- slovljen«. Ni se pa čuditi, da si je vsled toliko te- žavnih potov dobri P. Emanuel nakopal bolezen, in sicer tako imenovano sušico hrbtnega mozga. Občudovanja vredna bila je njegova potrpežljivost v dolgotrajni bolezni, od katere ga je rešila smrt v osmini vstajenja Gospodovega in katerega kakor upamo, gleda že v nebeški slavi od obličja do obličja. Blag bodi mu spomin! Svetila mu večna luč!

P. Adalbert.

(Hrvatska tiskarna v Opatiji.) Nekateri hrvat- ski domoljubi so kupili v Volovskem bivšo Bate- stinovo tiskarno, katero bodo prenesli v središče Opatije, ter pričeli izdajati hrvatski tednik.

(Nagrajeni mažarizator.) Te dni je reški gu- bernator preskrbel Rečanu Burgstallerju iz držav- nih sredstev dosmrtno mesečno plačo 45 gld. za njegovo večletno zagovarjanje mažarske ideje na Reki.

* * *

(Tehten razlog.) Vojaško polkovno poveljstvo je zvedelo, da vojaško vežbališče v X. ni, kakor druga, kot pašnik v najemu, ter je naglo pozvalo prvo vojaško oblast dotičnega mesta na odgovor. Drugi dan pa je prejelo polkovno poveljstvo na- slednji odgovor: »Jednostavno radi tega, ker naša goveda še niso navajena na pesek!«

(Število katoličanov v Rusiji) kaj veselo na- rašča. V Anatoliji v Mali Aziji se je pred kratkim petdeset tisoč ruskih razkolnikov, petintrideset tisoč armenskih Gregorijancev in petnajst tisoč Nestorijanov povrnilo v naročje prave in edine zveličavne rimsko katoliške cerkve. Sploh je v celem mogočnem carstvu jako veselo gibanje, ki pač najbolje veseli svetega Očeta Leona XIII. Ve- selo znamenje je tudi, da car Nikolaj ne postopa proti katoličanom po vzgledu svojih prednikov.

(Prvo kitajsko vsenčilišče) so nedavno jako slovesno otvorili v Pekingu. Državni dostojan- stveniki, profesorji in dijaki so se devetkrat vrgli na zemljo na čast Konfuciju, vnanji profesorji pa so se odkrili staremu kitajskemu učenjaku. Pre- davanja so se takoj pričela; vpisanih je 381 di- jakov.

(Monte Carlo) je znan kraj, kjer igravci za- pravljajo denar in življenje. Dne 31. sušca je bil letni obračun, ki je pokazal 25,100.000 frankov čistega dohodka. Knez Albert je dal delničarjem zopet koncesijo za 50 let ter dobil 10 milijonov frankov. Meščani ne plačujejo nobenega davka, ker banka plača za vse potrebe in ima še do 25 milijonov frankov dobička.

(Velik otrok.) Sprevodnik: »Kako pa, da ste za tega benkota kupili otroški vozi list?« Stara kmetica: »I saj je Jaka že od mladosti moj otrok.«

(Vedno mlada.) Profesor: »Kaj, Vi tudi po- slušate predavanja na vseučilišču?« Stara devica: »Seveda, zapisala sem se med akademično mla- dino.«

Društva.

(Vabilo k zabavnemu večeru.) ka- terega priredi katoliško društvo za mladeniče v Ljubljani v rokodelskem domu, Komenskega ulice št. 10 v nedeljo 16. aprila. — Vspored: 1. Ant. Foerster: »Planinska«, zbor. 2. A. Nedved: »Zvezna«, zbor. 3. Govor. 4. Iv. pl. Zajc: »V boju«, zbor. 5. Hr. Volarič: »Čolničku«, zbor. 6. S. Gre- gorčič: »Jeftejeva prisega«, deklamacija. 7. »Zgub- ljena suknja«. Šaloigra v jednom dejanju. Priredil A. Kržič. 8. »Oproščeni jetnik«. Šaloigra v jed- nem dejanju. Priredil J. M. 9. Prosta zabava. — Pevske točke izvajajo iz prijaznosti orgljarski učenci cecilijanskega društva. — Vstopnina: Se- deži prve do pete vrste 30 kr., sedeži šeste do desete vrste 20 kr., stojišča 10 kr. — Preplačila v društvene namene se hvaležno sprejemajo. — Začetek ob 6. uri zvečer.

(Družba sv. Vincencija.) Dne 16. me- seca malega travna leta 1899 bode v Marijanišču ob poli sedmih zjutraj sveta maša za družbane svetega Vincencija Pavljana s skupnim obhajilom, popoldne ob 6. pa tudi v Marijanišču občni zbor.

(Koncert pevskega društva »Zvone«) v Šmartnem pri Litiji na korist učiteljskemu kon- vikt preložil se je radi nepričakovanih ovir na dan 23. t. m. z istim vsprejemom in pričetkom.

(Slovenska posojilnica v Ločah) na Koroškem je imela lani v svojem 13. upravnem letu skupaj denarnega prometa 234.370 gld. 95 kr. Pristopilo je na novo 26 zadruženikov, odlovedalo je 14 zadruženikov, izstopilo je 10 zadruženikov. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 103, uničilo pa 54, obstoji toraj 424 knjižic za 90.161 gld. 43 kr. in znaša povprečna vloga 279 gld. 46 kr. Posodilo se je na novo 26 zadruženikom, 33 zadruženikov je pa posojilo popolnoma vrnilo; dolžnikov je 324, ki dolgujejo 90.547 gld. 32 kr. ali povprek 279 gld. 46 kr. Čistega dobička je bilo 1777 gld. 39 kr. Rezervni fond je narasel na 4993 gld. Pri občnem zboru se je dovolilo loški in baški požarni brambi po 30 gl., za loško cerkev 50 gld. in za pečniško duhovnijo 20 gld.

Telefonska in brzojavna poročila

Trst, 13. aprila. Občinski svet je sinoči soglasno sklenil, pritožiti se na ministerstvo proti odloku namestništva v zadevi viteza Nabergoja.

Dunaj, 13. aprila. Papežev nuncij Taliani je bil danes pri cesarju v avdijenci.

Dunaj, 13. aprila. Pravosodni minister Ruber je bil pri cesarju v avdijenci. Govori se, da je poročal cesarju o jezikovnem predlogu po § 14.

Dunaj, 13. aprila. Vlada je sklenila strogo postopati proti nemško-nacionalnemu opornemu gibanju. Kot začetek te akcije je razpust raznih nemško-nacionalnih društev na Dunaju.

Dunaj, 13. aprila. Bivši minister dr. Steinbach je predaval včeraj o mirovnem vprašanju ter je izjavil, da se popolno razoroženje in večni mir ne bo dosegel na jeden mah in tudi ne za vse čase, tudi tedaj ne, ako se za to misel zavzemo vsi parlamentarci.

Dunaj, 13. aprila. Odsek za volilno preosnovo je odobril določbo v volilnem zakonu glede volilne dolžnosti. Vlada še ni pojasnila svojega stališča.

Lino, 13. aprila. Mesto umrlega grofa Falkenhayna je bil državnim poslancem izvoljen grof Friderik Dürkheim.

Rim, 13. aprila. „Tribuna“ poroča, da bo Italijo zastopal na mirovni konferenci poslanik na Dunaju, grof Nigra.

Atene, 13. aprila. Predsednikom poslanske zbornice je izvoljen Trikupis Asamados. Ostavka Zaimisovega ministerstva je oficijelno objavljena. Kralj je pozval k sebi Teodokisa.

Madrid, 13. aprila. Vojni minister general Polavieja je v vseh večjih mestih Valencije in Katalonije pomnožil vojaško posadko.

Newjork, 13. aprila. Odškodnino dvajsetih milijonov dolarjev bo plačala Amerika Španiji v menjicah. — Predsednik Mac Kinley je s posebnim oklicem objavil besedilo špansko-ameriške mirovne pogodbe.

Tuji.

10. aprila.

Pri Stonu: Etmayer, Mayer, Kaiser, Blau, Vernek, Wags z Dunaja. — Moline, Swoboda iz Tržica. — Gabršček iz Gorice. — Morath iz Zagrada. — Huidhofer z Reke. — Zuttioni iz Gorice. — Armelini, Engedi, Schamburg iz Budimpešte. — Löwi iz Stuttgarta. — Joacht iz Gradca. — Krause iz Prage.

Pri Mallču: Schmiedl, Fischer, Laufer, Schwarz, Haider, Glas, Jellinek, Oesterreicher, Flack, Freund z Dunaja. — Felitscheti iz Trsta. — Oberdorfer, Kolars iz Gradca. — Wempold iz Königstein-a. — Rhombert iz Celovca. — Ogrinc iz Brežic. — Fischer iz Warnsdorfa. — Geiringer iz Jablonca. — Böhm iz Krnova. — Lemberger iz Brna. — Storch iz Lipskega. — Vessel iz Siska.

Pri Lloyd: Handler iz Gradca.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m., srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padačina v 24 urah
12	9. zvečer	728.9	5.5	p. m. svzh.	dež	
13	7. jutraj	729.0	1.1	sr. svzh.	sneg	27.5
	2. popol.	728.9	4.0		oblačno	

Srednja včerašnja temperatura 4-6° normale: 9-1°.

Tržne cene v Ljubljani

dné 12. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	8 40	Surovo maslo,	88
Jedmen,	7 50	Jajce, jedno,	3
Oves,	6 50	Mleko, liter,	8
Ajda,	8 50	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	9	Telečje,	62
Koruza,	5 60	Svinjsko,	70
Krompir,	2 50	Koštrunovo,	40
Leča, hktl.	13	Piščanec,	65
Grah,	10	Golob,	22
Fižol, m. stot.	11	Seno, m. stot.	1 78
Maslo, kgr.	96	Slama,	1 70
Mast,	74	Drva trda, 4 kub. m.	6 50
Špeh svež,	68	„ mehka, 4 „	4 50

Barve za umetnike, düsseldorfске, dr. Schönfelda, v pušicah, za akademične slikarje, ter Kaspar-jeve in Spitzauer-jeve, dobé se pri trdku **BRAT AEBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 7 11-2

Služba organista in cerkvenika

je oddati v Sodražici.

Nastop 1. junija t. l.

362 3-1

Nove lurske šmarnice, so izšle ter stanejo v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani v polusnji 90 kr., v celo usnji 1 gld., v celousnji z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. Po pošti poslane 5 kr. več.

Koverta s firmo priporoča „Katol. Tiskarna, v Ljubljani.“

Urban Weber nasl.

Zalilog, pošta Železniki.

Na prodaj je več tisoč stotov

363 5-1

strešnih skale (Dachschiefer)

iz lastnih škrlolomov po jako nizkih cenah.

Prevzamem

pokrivanja vsakovrstnih stavb, kakor tudi cerkvâ in zvonikov.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4½%. Poštno-hranilnične položnice na razpologo.

Dunajska borza.

Dné 13. aprila.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 85 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 50 „
Avstrijska zlata renta 4%	119 „ 90 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 „ 65 „
Ogerska zlata renta 4%	119 „ 60 „
Ogerska krona renta 4%, 200 „	97 „ 30 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	918 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	357 „ 50 „
London vista	120 „ 65 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 97½ „
20 mark	11 „ 79 „
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 56½ „
Italijanski bankovci	44 „ 40 „
C. kr. cekini	5 „ 68 „

Dné 12. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 60 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 „ 75 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 „ 10 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 „ 60 „
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138 „ 50 „
Dunavske vravnave srečke 5%	129 „ 75 „
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 „ 25 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 25 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ — „
Priporitetne obveznice državne železnice	217 „ 20 „
„ južne železnice 3%	179 „ — „
„ južne železnice 5%	124 „ 60 „
„ dolenskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	172 „ — „
Avstrijskega rudočega križa srečke, 10 gld.	20 „ 30 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	85 „ 75 „
St. Genois srečke, 40 gld.	85 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 „ — „
Ljubljanske srečke	24 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 „ 40 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3385 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	452 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	63 „ 50 „
Splošna avstrijska stavbinska družba	105 „ 50 „
Montanska družba avstr. plan.	242 „ 85 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	191 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 25 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.